

tekst:
**Henkjan
Kievit**

Op zoek naar ongrijpbaar blauw

Niet alleen tekent ze vrijwel uitsluitend over de natuur, ze woont er, hoe kan het ook anders, middenin. Het hele huis hangt vol natuurtekeningen, overal staan beelden van vogels en zoogdieren, binnen en buiten. Op een schuurtje in de tuin geeft een walvis de windrichting aan.

En dan de werkkamer! Een zee van licht door glazen wanden. Achter dat glas een enorme tuin: bos, zand, gras, ruigte, zelfs een speciaal vlinderdeel. Tegen de buitenkant van de glazen wanden staan voederhuisjes. Zwarte mees, Koolmees, Pimpelmees, Grote bonte specht en Boomklever vliegen af en aan op nog geen tien meter afstand. Een inspirerende omgeving voor iemand die meer dan fulltime de natuur tekent!

Voorafgaand aan een interview worstel je altijd met allerlei vragen. Marjolein Bastin is lid van het Comité van Aanbeveling van De Vlinderstichting en draagt vlinders dus een warm hart toe. Zal ik het dan alleen hebben over het tekenen van vlinders? Nu al weet ik dat het een probleem wordt om dit interview met de bekendste natuurtekenares van Nederland in drie pagina's neer te zetten.

Als we eenmaal aan het praten zijn blijkt de hele worsteling met vragen voor niets te zijn geweest. Je hoeft namelijk niets te vragen, Marjolein vertelt wel. Ze is gek

Alles zit mee: ondanks een ochtendspitstijdstip is het niet te druk, de verkeerslichten staan vrijwel allemaal op groen en zelfs de regen die de afgelopen dagen het weerbeeld bepaalde heeft plaats gemaakt voor een zonnetje. De natuur laat zich van haar mooiste kant zien, een gunstig voorteken lijkt me, bij het afnemen van een interview met Marjolein Bastin. Ook zij laat in haar werk immers de mooiste kant van de natuur zien.

van de natuur die ze moet tekenen, ze kan niet anders.

"Per jaar maak ik gemiddeld 150 tekeningen. Ik sta om zes uur op en werk dan, als er niets tussendoor komt, tot 11 uur 's avonds. Eigenlijk werk ik permanent, ook als ik buiten loop te wandelen, maar met heel veel plezier. Ik teken tot ik dood omval, dat weet ik heel zeker."

Hoe het allemaal begon

De liefde voor de natuur zat er al heel vroeg in: "Voor mij is natuur alles, dat heb ik al ontdekt toen ik twee jaar was en in de tuin werd gezet. Ik was er zo door geboeid dat ik zelfs een dierenkerkhof heb gehad. Alle dode dieren die ik vond, wilde ik nog om me heen hebben. Dat was net in de begintijd van de myxomatose, dus er waren dode konijnen genoeg!" Ook het tekenen van die natuur heeft ze van jongs af aan gedaan, ze vond het leuk en kon het goed. "Toen ik twaalf was wist ik al dat ik boeken wilde illustreren, ik móest gewoon tekenen." Het was dus een logische stap om naar de kunstacademie te gaan. "Daar heb ik heel veel geleerd, maar het was niet inspirerend. Je gaat naar een soort nulpunt terug. Het belangrijkste dat ik heb geleerd, al kwam dat pas later, is

dat je je niet van je stuk moet laten brengen. Als je iets heel graag wilt, moet je dat ook doen. Na de kunstacademie heb ik heel lang niet durven tekenen, omdat ik dacht dat die natuurtekeningen toch niks waren. Pas toen iemand me een keer vroeg om ergens een illustratie bij te maken, en dat ook nog mooi vond, kreeg ik weer wat meer zelfvertrouwen."

Er zit nog veel meer in mijn hoofd

Het belangrijkste keerpunt kwam toen men bij Libelle, waarvoor Marjolein al regelmatig tekeningen maakte, dacht dat de tijd misschien wel rijp was om iets aan natuur te doen, iets geheel nieuws voor een vrouwenblad. Frans Buissink ging de rubriek 'Randje groen' schrijven en Marjolein maakte de tekeningen. "En toen eindelijk, na zoveel jaren, dacht ik, dit is het, dit wil ik doen, hier wil ik nooit meer van af." Toen Frans Buissink naar het tijdschrift Grasduinen ging, bleef Libelle zonder 'groenschrijver' achter. De hoofdredacteur vroeg Marjolein of ze over twee weken de eerste rubriek wilde inleveren en daarna iedere week één. Ze raakte volkomen in paniek, dacht niet te kunnen schrijven, deed het

toch, en heeft sindsdien iedere week 'haar' rubriek in de Libelle. "Er is zoveel om over te schrijven, iedere week heb ik wel vijf dingen, en dan kies ik maar iets uit. Uiteindelijk is het dan maar één tiende van wat ik had willen vertellen. De ramp is het beperken! De mensen die een tekening zien, hebben geen idee van alles wat er nog in mijn hoofd zit, achter zo'n tekening."

Daarna is het gaan lopen met de Marjolein Bastin B.V., met alle hectische toestanden die zolets met zich meebrengt. "Als het dan moeilijk of razend druk is, denk ik bij mezelf, Marjolein, er is maar één ding en dat is je rubriek in de Libelle en je tekening in Grasduinen! Het maakt verder niet uit wat er allemaal gebeurt, dat zijn mijn vaste punten. Als ik dat maar kan houden in mijn leven." Inmiddels worden de tekeningen van Marjolein Bastin in zo'n vijftig landen verkocht, van Japan tot de Verenigde Staten. Hiermee is ze waarschijnlijk één van de beste ambassadeurs van de Nederlandse natuur. "Ik teken Nederlandse natuur, ik maak voor geen enkel land specifieke tekeningen. Maar het maakt eigenlijk niet uit waar op de wereld je zit, natuurbeleving zit in je zelf, niet in de omringende natuur. Het enthousias-

Koninginnepages met Wilde peen en Cichorel. Tekening: Marjolein Bastin

me dat ik heb, wil ik gewoon graag uitdragen, of dat nu in de V.S. is of in Nederland."

Ze houdt ook niet alleen van vogels, of alleen van vlinders. "Nadat ik Jan van der Made bij Vroege Vogels eens heb horen vertellen over de Pimpernelblauwtjes kreeg ik zin om alleen maar vlinders te tekenen, om me helemaal in dat onderwerp te verdiepen. Dat heb ik zes maanden volgehouden, alleen maar vlinders getekend, maar toen ging ik andere dieren missen, harige beesten, vogels, bloemen. Juist het in elkaar schuiven van al die facetten is zo leuk. En zo is het buiten natuurlijk ook. Je ziet niet alleen maar vlinders als je op je gat in een wei zit, eerst zie je grote dieren, opvallende vogels, maar naarmate je langer zit en beter kijkt vallen steeds meer details op, insecten, bloemen. Thuis wil ik dat dan allemaal vastleggen, alles in een tekening verwerken, zodat de mensen die het zien denken, 'jonge, wat een boel natuur!'"

Rampentijd

Dat verwerken in een tekening is dan nog een hele klus. "Het begint met een idee, en dat is natuurlijk altijd volmaakt. Dan volgt een vreselijke periode, waarbij je bedenkt hoe je dat idee kunt uitvoeren. Dat is echt een rampentijd. Je probeert verschillende dingen uit maar het lukt niet om je idee op papier over te brengen. Tot er een moment is dat je ziet dat het gaat leven, de haartjes en veertjes vinden hun juiste plaats en je ziet het als het ware tot leven komen. Dan heb je natuurlijk altijd te weinig tijd om het af te maken, maar als het dan zo ver is, benadert het in ieder geval dat heerlijke gevoel dat je van te voren had." Gaat het nooit eens helemaal fout? "Ik maak eerst altijd een schets op postzegelformaat, voor de compositie. Daarna begin ik heel licht met potlood de tekening op te zetten. Het probleem van aquarelleren is dat het onherroepelijk is. Iedere haal is potentieel dodelijk. Toch is dat ook een voordeel, je moet namelijk uiterst zorgvuldig te werk gaan. Daarom gooi ik ook zelden iets weg, hooguit één keer in de vijf jaar. Als de potloodopzet klopt, komt het met de hele tekening wel goed."

Ongrijpbaar blauw

En dan nog even over vlinders; dat zijn toch de mooiste dieren uit de natuur? Ze lacht, maar geeft me gelijk: "Vlinders hebben een heel groot pré, zowel voor kleine kinderen als voor grote mensen, ze zijn gewoon ongelooflijk mooi. Dat zweven door de lucht, waarbij ze even

hun vleugels stil houden om wat te zeilen. En natuurlijk hun kleuren, de meest onvoorstelbare kleuren. Of je dat nu wilt of niet, je moet er naar kijken, en daarna wil ik het dan vastleggen, tekenen." Een lievelingsvlinder? "Als ik moet kiezen, maar dat is moeilijk want het ene jaar vind ik die mooi en het volgende jaar een ander, maar als ik dus moet kiezen, zijn het de blauwtjes. De blauwtjes, omdat die kleuren hebben die ik met mijn verfdoosje niet kan benaderen, en dat prikt natuurlijk toch. Er zijn maar heel weinig kleuren in de natuur die dat hebben. Je hebt het met grasklokjes, cichorei en blauwtjes. Misschien zoeken mensen daarom ook wel naar goud, diamanten en dergelijke, kleuren die je niet kunt pakken, ongrijpbaar mooi. Een alpenwei in Frankrijk, allerlei blauwtjes door elkaar, Bleek blauwtje, met een zachte, vervagende kleur, en dan weer zo'n felle, dan denk ik, dit is het huisje van Hans en Grietje, ik kan er niet genoeg van eten." En nu we het toch over sprookjes hebben: "Mensen kijken beter naar een tekening dan naar een foto. Een tekening heeft iets toverachtigs, daar zou eventueel nog iets op kunnen staan wat niet waar is. Een foto heeft dat niet." Daardoor is het mogelijk mensen te raken, iets over te brengen, en dat is wat Marjolein graag wil. "Als je mensen wilt bereiken, moet je een vonk over weten te brengen. Schoonheid is daar natuurlijk uitermate geschikt voor, en vlinders horen bij de mooiste dieren."

Een teer elfje langs de bosrand

Nu Marjolein Bastin kan doen wat ze altijd al heeft willen doen: natuur tekenen, vraag je je natuurlijk af of er nog iets is dat ze zou willen bereiken. Een mooie afsluitende vraag voor een interview: wat wil je nog bereiken? "Niks." Niks? "Wat ik met de rest van mijn leven wil, is doorgaan met datgene waar ik nu mee bezig ben, en op de manier waarop ik dat nu doe. Je gaat niet met de VUT, het is net zo iets als ademen. Als ik niet meer met mijn handen zou kunnen tekenen ga ik het met mijn voeten doen!" Dan kom je wel in een heel ander circuit terecht, merk ik op, dat van de monden voetschilders. Ze lacht weer. "Het is meer dan alleen maar tekenen, ook het overbrengen van een bepaald gevoel, een sfeer, net zo iets als je met gedichten of muziek kunt hebben, een soort van ontroering door schoonheid. Als mijn handen en ook mijn voeten het niet meer zouden doen, zou ik natuurgedichten willen maken. Dat is moeilijk onder woorden te brengen: een Boswitje dat als een teer elfje langs een bosrand dwarrelt. Zo iets wil je dan vangen, vastleggen, en dat kan niet, dat is niet te pakken, een gevoel. Dát wil ik overbrengen."